

Vega
verneområdestyre

Postadresse
c/o Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Ærfuglveien 1
8984 Vega

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: +47 950 52 394
sfnopost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/vega

Vega kommune
Gladstad
8980 Vega

Saksbehandler Jannike Elise Wika

Vår ref. 2024/5590

Deres ref.

Dato 20.09.2024

Uttalelse - Offentlig høring og ettersyn av forslag til Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2036 med forvaltningsplan for Vegaøyen Verdensarv

Vi viser til Vega kommunes nettside med kunngjøring av Offentlig høring og ettersyn av forslag til Kommuneplanens samfunnsdel 2025 – 2036 med forvaltningsplan for Vegaøyen Verdensarv.

Vega verneområdestyre er positive til at Forvaltningsplanen for Vegaøyen Verdensarv implementeres i planen og mener at planforslaget til ny samfunnsdel for Vega kommune er godt og grundig beskrevet.

Vega verneområdestyre har følgende merknader til planforslaget:

1. Det må komme tydeligere frem i planforslagets innledning og i kapittel 2 om Forvaltningsplan for Vegaøyen Verdensarv er et eget kapittel i planen eller om det er et vedlegg til kapittel 2.
2. Klargjør i kapittel 2 og i Forvaltningsplanen for Vegaøyen Verdensarv at **forvaltningsplanen for verneområdene på Vega** er under revidering og er i prosess og kommer på høring vår 2025. Inntil videre er det den gamle forvaltningsplanen for verneområdene som gjelder, [FORVALTNINGSPLAN-1.pdf \(verdensarvvega.no\)](#)

Vega verneområdestyre har forvaltningsansvar for alle verneområdene i Vegaøyen Verdensarv og er de som skal vedta verneområdenes forvaltningsplan. Melding om oppstart av arbeidet med revidering av forvaltningsplan for verneområdene på Vega ble sendt ut i mai 2024. Forvaltningsplan for verneområdene på Vega skal godkjennes av Miljødirektoratet. Prosessen med utarbeiding av ny forvaltningsplan for verneområdene kan følges på verneområdestyrets nettside: [Nasjonalparkstyre | Revidering av forvaltningsplan](#)

3. Synliggjør i samfunnsdelen at **Vega kommunes administrasjon, gjennom administrativt kontaktutvalg deltar i arbeidsgruppen** i prosessen med revideringen av forvaltningsplanen for verneområdene på Vega.

Naturresevat Lånan-Skjærvær, Eidemsliene, Holandsosen og Kjellerhaugvatnet
Landskapsvernområde Hysvær/Søla
Biotopvern Lånan, Flovær, Skjærvær og Muddvær

4. Synliggjør i samfunnsdelen at **verneområdeforvalter for verneområdene på Vega sammen med daglig leder i stiftelsen Vegaøyan Verdensarv og administrasjonen til Vega kommune, danner en arbeidsgruppe** i prosessen med utarbeiding av Forvaltningsplanen for Vegaøyan Verdensarv.
5. Implementer i kommunens nye samfunnsdel kapittel 2, 6 og i Forvaltningsplanen for Vegaøyan Verdensarv, at det er **behov for skjøtsel** i verneområdene jfr. Tiltaksplanen i Forvaltningsplanen for Vegaøyan verdensarv (2015 – 2022) og at dette arbeidet må koordineres med Vega verneområdestyre.

Eksisterende forvaltningsplan for verneområdene på Vega med tilhørende tiltaksplan dokumenterer at ivaretagelse av verneformålet til verneområdene på Vega er knyttet til kulturlandskapskjøtsel. Ivaretagelse av verneområdene forutsetter at det finnes tilstrekkelig arbeidskraft som kan utføre slått, rydding, beiting, brenning og hogst i verneområdene.

Vega verneområdestyre ønsker at kommunens nye samfunnsdel kapittel 2, 6 og i Forvaltningsplanen for Vegaøyan Verdensarv synliggjør og implementerer behovet for ressurser for å skjøtte verneområdene i fremtiden og at dette arbeidet må koordineres med Vega verneområdestyre.

6. Synliggjør i Forvaltningsplanen for Vegaøyan Verdensarv at **overvåking av fuglelivet og vegetasjon** i Vegaøyan Verdensarv må prioriteres for å se på endringsmønster av lokale fuglepopulasjoner og effekt av lokale skjøtselstiltak.
7. Implementer i samfunnsdelen at Vega verneområdestyre ønsker å **bidra til bred verdiskaping** i og rundt verneområdene på Vega, som har langsiktig og positiv effekt for natur, lokalsamfunn og næringsutvikling.
8. Utdyp i kapittel 2, 6 og i Forvaltningsplanen for Vegaøyan Verdensarv, **at økt ferdsel kan gi negativt påvirkning både på fugl og vegetasjon i verneområdene på Vega. I tillegg til at økt ferdsel kan ha uheldig virkning på lokalsamfunnet.**

De siste årene har det vært ei markant økning av antallet som besøker Vegaøyan Verdensarv, inkludert verneområdene på Vega. Årsaken er blant annet Vegatrappa, Vegaøyan Verdensarv og havfiske som trekker både norske og utenlandske turister. Økt og endret båttrafikk på sjøen kan ha negativt påvirkning på sjøfugl ved at den stedege faunaen blir forstyrret i hekkeområdet og i myteområdene. I tillegg kan vegetasjon i og rundt verneområdene bli slitt ved økende tråkk og det kan ha uheldig virkning på lokalsamfunnet dersom lokalbefolkningen ikke blir tatt med i prosessen med å utvikle Vega som reisemål.

Det er behov for mer kunnskap om hvordan økt og endret ferdsel på sjø og land påvirker naturverdiene i og rundt verneområdene.

Dette må synliggjøres i Vega kommunes samfunnsdel.

9. Synliggjør og implementer **Besøksstrategien for verneområdene på Vega** i Forvaltningsplanen for Vegaøyan Verdensarv, [Besøksstrategi-2022.pdf \(nasjonalparkstyre.no\)](#)

Alle verneområdene på Vega grenser til en buffersone med aktiviteter som kan ha innvirkning på verneverdiene. Planleggingen av besøkstiltak i verneområdene og i buffersonene legger premissene for påvirkning, ferdselsmønstre, aktivitet innenfor vernegrensene. Denne aktiviteten forutsetter et utstrakt samarbeid med blant annet kommunen, berørte grunneiere, ulike næringsinteresser, frivillige organisasjoner og lokalbefolkning. Det kreves et formalisert styrket samarbeid mellom kommunen og verneområdeforvaltningen utover det som eksisterer i dag.

For å ivareta verneverdiene, øke forståelsen for vernet, gi besøkende gode opplevelser samt bidra til lokal verdiskaping har Vega verneområdestyre utarbeidet en besøkstrategi for verneområdene på Vega. [Besøksstrategi-2022.pdf \(nasjonalparkstyre.no\)](#) som også inkluderer en tiltaksplan. Besøksstrategien ivaretar samfunnsmessige, økonomiske og miljømessige interesser og avklarer i hvilken grad det er ønskelig å tilrettelegge for økt besøk i verneområdene. Det er hensiktsmessig at besøksstrategien for verneområdene på Vega implementeres i Forvaltningsplanen for Vegaøyan Verdensarv.

10. Implementer i kapittel 2, 6 og i Forvaltningsplanen for Vegaøyan Verdensarv, **behovet og målet om å etablere en reisemålsledelse som har til hovedoppgave å utarbeide og etterleve en besøkstrategi for Vega kommune**. Dette er i samsvar med anbefalingene i NOU 2023: leve og oppleve – reisemål for bærekraftig fremtid, [NOU 2023: 10 \(regjeringen.no\)](#)

Verneområdeforvaltningen ser stor nytte av en besøkstrategi for verneområdene og anbefaler at Vega kommune etablerer en reisemålsledelse som gjennom en egen prosess, utarbeider en besøkstrategi for kommunen. Etterlevelse av en slik strategi vil sikre at opplevelsen blir god både for besøkende og fastboende, samtidig natur – og kulturverdier blir ivaretatt i hele kommunen.

Dette er i samsvar med NOU 2023: Leve og oppleve – Reisemål for bærekraftig fremtid, [NOU 2023: 10 \(regjeringen.no\)](#) hvor det står at kommunen(e) må ta initiativet til å etablere en reisemålsledelse sammen med lokale aktører. Reisemålsledelsen må være bredt sammensatt med deltagere fra privat, offentlig og frivillig sektor og eventuelt andre aktører i lokalsamfunnet. Roller og oppgaver i reismålsledelsen må avklares ut fra egenarten ved hvert enkelt reisemål. Reisemålsledelsen skal sammen utarbeide mål, strategier og prioriteringer for utviklingen av reisemålet, som ser næringsutvikling, besøksforvaltning og lokalsamfunnsutvikling i sammenheng. Det juridiske fundamentet er kommunale vedtak etter plan- og bygningsloven.

På reisemål som inkluderer verneområder, er det et mål å oppnå en mer helhetlig og styrket besøksforvaltning både innenfor og utenfor verneområdene.

11. **Retter opp feil** i Forvaltningsplan for Vegaøyan Verdensarv kap. 7
Den forrige forvaltningsplanen skal deles i to separate, men koordinerte planer:

- Vega kommunes forvaltningsplan for Vegaøyen verdensarv, som skal vedtas av Vega kommunestyre som en integrert del av kommuneplanens samfunnsdel 2025-2036
- Forvaltningsplan for verneområdene på Vega, som skal godkjennes av Miljødirektoratet og vedtas av Vega verneområdestyre

..til Den nye forvaltningsplanen skal deles i to separate, men koordinerte planer...

12. Synliggjør i Forvaltningsplanen for Vegaøyen Verdensarv at **verneområdene og verneområdeforvaltningen skal formidles fra Vega verdensarvsenteret.**

Verdensarvsenteret skal være et naturlig utgangspunkt for formidling av verneområdene, jfr. Besøksstrategien for verneområdene på Vega (2022). På Vega verdensarvsteder skal man lett få oversikt over verneområdene i Vega kommune. Senteret skal brukes for å ønske de besøkende velkommen inn til verneområdene i Vega kommune. Formidlingsarealene i verdensarvsenteret inneholder pr i dag lite konkret informasjon om verneområdene i Vega kommune. Verneområdeforvaltningen ønsker at det derfor tas inn i Forvaltningsplanen for Vegaøyen Verdensarv.

13. Synliggjør i Forvaltningsplanen for Vegaøyen Verdensarv at det fortsatt er et sterkt behov for **SNO - ressurs** knyttet til verneområdeforvaltningen på Vega og at det bør avklares hvilken rolle SNO har overfor naturoppsynsoppgaver i Vegaøyen Verdensarv.

Ta kontakt dersom noe av våre merknader er uklare. Vega verneområdestyre ser frem til fortsatt godt samarbeid med Vega kommune.

Med hilsen

Jannike Elise Wika
verneområdeforvalter

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Statsforvalteren i Nordland
Miljødirektoratet

Postboks 1405
Postboks 5672

8002 BODØ
7485 TRONDHEIM

Nordland fylkeskommune

Sluppen
Postmottak
Fylkeshuset

8048 Bodø

Statens Naturoppsyn Helgeland v/Runar
Jostein Omnø

Tverrøyveien 2

8900 BRØNNØYSUND